

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 17C/124/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2313224590
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hostovecká
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2015:2313224590.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Galanta, v konaní vedenom pred sudkyňou JUDr. Mariannou Hostoveckou, v právnej veci navrhovateľa: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom 824 96 Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zast. Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom 810 11 Bratislava, Pribinova 25, proti odporcovi: H. F., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX Y. Ú., X. S. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Spotrebiteľské združenie OSA, so sídlom 851 01 Bratislava, Fedinova 9, IČO: 42 260 086, zast.: HKP Legal, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom 811 08 Bratislava, Sasinkova 6, o zaplatenie 1656,74 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd návrh zamietá.

Odporcovi súd náhradu trov konania nepriznáva.

Navrhovateľ je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na účet jeho právneho zástupcu číslo XXXXXXXXXXX/XXXX, vedený v V. L., C..R., náhradu trov konania vo výške 191,42 eura titulom trov právneho zastúpenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa svojím návrhom zo dňa 20. 9. 2013 domáhal, aby súd zaviazal odporcu na zaplatenie sumy 1656,74 eura s príslušenstvom a zmluvnou pokutou spolu s náhradou trov konania.

Svoj návrh odôvodnil tým, že navrhovateľ s odporcom dňa 30. 11. 2010 uzatvoril Zmluvu o revolvingovom úvere číslo XXXXXXXXXXX, na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporcovi úver vo výške 1500,- eur. Poskytnutý úver sa odporca zaviazal splatiť spolu s úrokom v 42 mesačných splátkach vo výške 80,37 eura v termínoch splatnosti podľa splátkového kalendára, ktorý bol dohodnutý v zmluve.

Odporca sa dostal do omeškania s úhradou splátok úveru už pri splátke číslo 19, napokon zaplatil len sumu 1718,80 eura. Vzhľadom k tomu, že odporca bol v omeškaní s úhradou splátky o viac ako 3 mesiace, bolo mu doručené oznámenie o zosplatnení úveru podľa § 565 OZ, t. j. okamžitú splatnosť úveru. Oznámenie prevzal odporca dňa 8. 1. 2013 a potom podľa § 53 ods. 8 OZ došlo k uplatneniu sankcie straty výhody splátok dňa 24. 1. 2013. Odporca mal uhradiť sumu neuhradených splátok vo výške 1656,74 eura, túto sumu neuhradil. Navrhovateľ si popri istine uplatnil aj úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády číslo 87/1995 Z.z. v znení účinnom k prvému dňu omeškania a zmluvnú pokutu vo výške 0,065 % denne.

Odporca sa k návrhu vyjadril na pojednávaní dňa 18. 6. 2015 tak, že zmluvu uzatvoril, navrhovateľ mu však nevyplatil celú sumu úveru, ale nižšiu sumu. Zmluve nerozumie. Oznámenie o zosplatnení záväzku mu doručené nebolo.

Elektronickým podaním zo dňa 19. 5. 2014, do konania vstúpil vedľajší účastník, ktorý sa k návrhu vyjadril podaním zo dňa 25. 5. 2015. Žiadal návrh zamietnuť v celom rozsahu, pričom dôvodil nasledovne:

Uzatvorená úverová zmluva podlieha právnej úprave zakotvenej v § 52 a nasledujúceho občianskeho zákonníka ako aj zákona číslo 129/2010 Z.z.. Zmluva je v rozpore s ustanovením § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Náležitosti zmluvy o úvere sú upravené v § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Medzi tieto obligatórne náležitosti patria aj náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. k) - výška splátok bola v zmluve určená len jednou sumou bez jasnej a určitej špecifikácie, aká suma pripadá na istinu, na úroky a iné poplatky, ktoré však v zmluve absentujú, preto podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona číslo 129/2010 Z.z. sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Aj v zmysle tohto je potom zmluva považovaná za bezúročnú. Odporca uhradil navrhovateľovi viac, ako mu bolo poskytnuté na základe zmluvy a to sumu 1718,80 eura, čím sa navrhovateľ na úkor odporcu obohatil. Zmluva o úver obsahuje aj neprijateľné zmluvné podmienky. Medzi účastníkmi bola dohodnutá ročná úroková sadzba úveru vo výške 70,01 %, ktorá je neprimerane vysoká, preto zmluva o revolvingovom úvere je zároveň, podľa vyjadrenia vedľajšieho účastníka, aj právny úkon, ktorý odporuje dobrým mravom a obchádza zákon, a teda je neplatným podľa § 39 občianskeho zákonníka. Z týchto dôvodov žiadal vedľajší účastník návrh zamietnuť v celom rozsahu a priznať mu náhradu trov konania.

Súd vo veci vytýčil termín pojednávania na deň 18. 6. 2015, na ktoré sa navrhovateľ ani právny zástupca navrhovateľa, ani vedľajší účastník a jeho zástupca nedostavili.

Súd tak postupoval podľa § 101 ods. 2 O.s.p. a v zmysle zásady účelnosti, hospodárnosti konania a ochrany práv druhého účastníka konania vo veci pojednával a rozhodol.

Ustanovenie § 101 O.s.p. ukladá účastníkovi tzv. povinnosť tvrdenia. Táto povinnosť však nie je súdom vynútiteľná. V záujme hospodárnosti a rýchlosti konania sa umožňuje súdu, aby na pojednávaní prejednal vec v neprítomnosti účastníka, za predpokladu, že účastník bol na pojednávanie riadne predvolaný, na pojednávanie sa nedostavil a ani nepožiadaval z dôležitého dôvodu o jeho odročenie.

Vzhľadom k tomu, že sa jedná o spotrebiteľský vzťah, súd je povinný skúmať uzatvorenú zmluvu a chrániť práva spotrebiteľa, navyše sa jedná o návrhové konanie a navrhovateľ nesie dôkazné bremeno (bremeno tvrdenia aj bremeno dôkazu). Keďže navrhovateľ je v konaní zastúpený advokátskou kanceláriou, je nutné konštatovať, že advokátska kancelária musí poznať právo a súd z tohto faktu vychádza, musí poznať, aké náležitosti musí obsahovať návrh a rovnako musí vedieť, že k návrhu je potrebné doložiť všetky listinné dôkazy na preukázanie tvrdení uvedených v návrhu. Preto súd nemôže vyzývať (s poukazom na § 101, § 120 O.s.p. a dodržiavanie zásady kontradiktórnosti konania a rovnosti účastníkov konania) účastníka konania na preukázanie svojich tvrdení, a pri svojom rozhodovaní v merite veci vychádza z toho, čo účastník v konaní preukáže a to ku dňu, kedy rozhoduje. Tu súd poukazuje aj na to, že na dôkazy predložené po vyhlásení rozsudku nie je možné prihladať.

Súd sa oboznámil s obsahom spisu a listinnými dôkazmi v ňom založených - Zmluva o revolvingovom úvere číslo XXXXXXXXXXXX, zmluvné dojednania, oznámenie veriteľa o schválení úveru, karta klienta, oznámenie o zosplatnení a zistil nasledovný skutkový a právny stav veci:

Navrhovateľ podal návrh tak, ako je vyššie popísaný.

Dňa 30. 11. 2010 uzatvoril navrhovateľ s odporcom zmluvu o revolvingovom úvere číslo XXXXXXXXXXXX, v zmysle ktorej, bol odporcovi schválený úver vo výške 1500,- eur, pričom podľa karty klienta mu bola reálne vyplatená čiastka len vo výške 1284,25 eura (karta klienta - čl. 15). Podľa úverovej zmluvy úver bol dohodnutý so splatnosťou 42 mesiacov, vždy k 14. dňu v mesiaci po 80,37 eura, pričom zo zmluvy nevyplýva splatnosť istiny, úrokov a poplatkov, ako ani konečná splatnosť úveru, RPMN úveru 67,37 %, ročná úroková sadzba 70,01 %.

Navrhovateľom priložené zmluvné dojednania o revolvingovom úvere sú absolútne nečitateľné a tým nepreskúmateľné zo strany súdu. Sú písané na dvoch stranách formátu A4, veľmi malým písmom, obsahujú 19 článkov, každý článok niekoľko bodov, čím sa stávajú nečitateľnými, neprehľadnými a nie

je možné z dôvodu použitia veľkosti písma tieto preštudovať, preto nie je možné ani to, aby ich študoval spotrebiteľ pred podpisom zmluvy o úvere.

V danom prípade po posúdení návrhu súd musí skonštatovať, že v návrhu je uvedené, že bol poskytnutý úver (pôžička), pričom ako listinný dôkaz bola poskytnutá zmluva o revolvingovom úvere, ktorý je poskytovaný na inom základe ako samotný úver. Zmluvou o revolvingovom úvere klient žiada o poskytnutie úverového rámca na opakované čerpanie úveru.

Súdu z listinných dôkazov vyplýva, že predmetom návrhu je úver a nie revolvingový úver, pretože predložená zmluva rieši len poskytnutie úveru a podmienky jeho splácania (aj keď nie úplne, pretože v nej absentujú zákonné náležitosti), nerieši však poskytnutie revolvingu, ani jeho výšku, ani podmienky splácania.

Zároveň predložené oznámenie veriteľa a kartu klienta je nutné, v spojení so zmluvou o úvere, považovať za zmätočné a tieto právne úkony vo vzájomných súvislostiach činia zmluvu neurčitou, zmätočnou a v dôsledku toho absolútne neplatnou.

V danom prípade sa jedná o spotrebiteľský vzťah, nakoľko navrhovateľ plnil v rámci svojej podnikateľskej činnosti, odporca vystupuje ako fyzická osoba nepodnikateľ.

Z karty klienta vyplýva, že odporca splatil navrhovateľovi celkovo sumu vo výške 1718,80 eura, pričom navrhovateľ v úvodných tabuľkách karty klienta uvádza niekoľko údajov o poskytnutí úveru a revolvingu, ktoré činia vyplatenie úveru a revolvingu veľmi neprehľadným, nezrozumiteľným, neurčitým a to aj pre osoby vysokoškolsky vzdelané, prípadne pôsobiace v tejto sfére, nie to ešte pre spotrebiteľa odkázaného na veriteľa (ktorý navyše zneužíva tieseň spotrebiteľa), čo je v príkrom rozpore s ochranou práv spotrebiteľa a so zákonným postupom veriteľa. V uvedených tabuľkách sa uvádzajú tieto údaje:

Poskytnutá čiastka: 1500,- eur, poskytnuté celkom 1500,- eur, dátum vyplatenia: 30. 11. 2010, vyplatené čiastka 1284,25 eura, vyplatené vrátane revolvingov: 1284,25 eura, splatené: 1718,80 eura, poplatok právnikovi (?!): 190,02 eura, poplatok rozhodcu (?!): 99,- eur, údaje o revolvingu nie sú vyplnené, z čoho vyplýva, že revolvingový úver nebol schválený a/alebo/ani vyplatený.

Postupom podľa § 54 ods. 2 OZ, potom pre súd vyplýva, že reálne navrhovateľ vyplatil odporcovi sumu úveru 1284,25 eura. Odporca splatil navrhovateľovi celkovo 1718,80 eura.

Z návrhu a listinného dôkazu vyplýva, že v dôsledku omeškania so splátkou č. 22, 23, 24 vyzval navrhovateľ odporcu listom zo dňa 2. 1. 2013 na zaplatenie dlžných splátok vo výške 241,11 eura s tým, že ak uplynie 15 dní od doručenia oznámenia navrhovateľa, stanú sa splatnými všetky záväzky zo zmluvy, ktoré sa majú stať splatnými až v budúcnosti a tým odporca stráca výhodu splátok a celý dlh je povinný splatiť naraz.

Je potrebné skonštatovať, že predložená úverová zmluva neobsahuje zákonné náležitosti tak, ako je uvedené nižšie a zároveň je neplatná z dôvodu, že obchádza zákon (§ 39 OZ) a je neurčitá (§ 37 ods. 1 OZ). V zmluve je uvedené, že odporcovi bol poskytnutý úver vo výške 1500,- eur, čo v kontexte s kartou klienta bolo zistené, že nie je pravda. Navrhovateľ koncipuje zmluvy tak, aby spotrebiteľ mal predstavu o vyššie poskytnutom úvere, ako v skutočnosti sú mu vyplatené peňažné prostriedky. Odporcovi bol vyplatený úver vo výške 1284,25 eura a nie 1500,- eur (čo tvorí rozdiel medzi týmito sumami, nie je súdu zrejmé, potom sa pravdepodobne jedná o poplatky v zmluve neuvedené, tzv. skryté poplatky). Všetky podstatné údaje, ktoré by mali byť obsiahnuté priamo v zmluve o úvere, sú obsiahnuté len v oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, ktoré oznámenie však nie je súčasťou zmluvy, navyše tieto údaje musia byť priamo zakotvené v zmluve a nie v jej prílohách. Či návrh samotný, zmluva, alebo oznámenie veriteľa a karta klienta, každá z uvedených listín je dokladom o iných sumách úveru, čo je pre spotrebiteľa značne mätúce, neprehľadné a neurčité a pre súd dôkazom o pochybných praktikách navrhovateľa. Spotrebiteľské zmluvy musia byť zo zákona pre spotrebiteľa jasné, určité, zrozumiteľné, a to tak, aby spotrebiteľ (pri akomkoľvek vzdelaní) pri ich študovaní mal jasné svoje povinnosti voči veriteľovi, čo však nie je daný prípad.

Podľa § 52 ods. 1 a 2 OZ (účinný k 30. 11. 2010), ((1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

(2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ, (1) Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

(2) V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 52 ods. 2 OZ, účinný od 1. 4. 2015, Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Keďže z návrhu a listinných dôkazov vyplýva, že odporcovi mal byť poskytnutý a vyplatený úver vo výške 1284,25 eura, tento vzťah sa riadi ustanoveniami zák. č. 129/2010 Z.z. účinného k 30. 11. 2010. Jedná sa o spotrebiteľský úver, preto je potrebné pri posudzovaní vzájomných práv a povinností použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka. Nie je možné ho posúdiť ako absolútny obchod podľa ustanovení Obchodného zákonníka, nakoľko takýto výklad by bol v príkrom rozpore so záujmami spotrebiteľa a v jeho neprospech a porušením § 54 ods. 2 OZ. K uvedenému smeruje aj doterajšia súdna prax, ako aj zmena Občianskeho zákonníka, ktorá síce bola pôvodne účinná od 12. 6. 2014 (ďalšou novelou č. 151/2014 Z.z. je účinnosť odložená na 1. 4. 2015), avšak je len potvrdením zámeru zákonodarcu pri ochrane práv spotrebiteľa. Navyše zák. č. 129/2010 Z.z. vo svojom ustanovení §-u 1 ods. 2 jednoznačne stanovuje, že spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi, nie úveru podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka.

Aj Najvyšší súd SR vo svojich rozhodnutiach ustálil, že v prípade spotrebiteľských zmlúv sa na právne vzťahy uplatnia prednostne ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinný k 30. 11. 2010, tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 9 ods. 1, ods. 2 písm. f/, g/, k/ cit. zák., (1) Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

(2) Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

Podľa § 11 ods. 1 cit. zák., (1) Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,

b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Vzhľadom na citovaný § 9 ods. 1 a 2 zákona predloženú zmluvu o úvere by súd považoval za bezúročnú a bez poplatkov, nakoľko v nej absentujú údaje podľa § 9 ods. 2 písmeno f, g, k. (poznámka súdu: z praxe je súdu známe (napr. aj sp. zn. 17C/31/2014), že odporca pri podpise návrhu zmluvy vyplnil len časť 5. Zmluvy, navrhovateľ až následne rozhodol o poskytnutí úveru a jeho výške, vyplnil časť 6. Zmluvy, pričom však odporcovi už nezaslal novú zmluvu na podpis. Preto zmluva nebola vyhotovená písomne tak, ako to má na mysli § 9 ods. 1 zákona.)

Odporca by potom bol povinný vrátiť navrhovateľovi len istinu - výšku úveru, ktorá mu bola reálne vyplatená - t.j. 1284,25 eura.

Súd však vzhľadom na nesprávne uvádzané údaje v zmluve, považuje zmluvu za absolútne neplatnú, pretože svojím obsahom odporuje zákonu (§ 39 OZ), ako je uvedené vyššie, z karty klienta vyplývajú iné údaje o vyplatenom, poskytnutom spotrebiteľskom úvere, ako zo samotnej zmluvy a rovnako tak aj z oznámenia veriteľa, medzi schváleným, poskytnutým a vyplateným úverom je podstatný rozdiel, čo je akýsi poplatok, ktorý si navrhovateľ strhol hneď pri vyplatení úveru, ktorý však nie je zmluvne podchytený a nemôže preto požívať právnu ochranu, spotrebiteľa nemožno klamať či zavádzať. Rozdielnosť uvádzaných údajov o výške poskytnutého úveru činí zmluvu neurčitou, žiadnym výkladom nie je možné dospieť k jednoznačnému záveru, v akej výške bol úver reálne poskytnutý, schválený (§ 37 ods. 1 OZ).

V dôsledku toho je odporca povinný vrátiť titulom bezdôvodného obohatenia sumu 1284,25 eura, pričom vrátil navrhovateľovi až 1718,80 eura, čím sa navrhovateľ bezdôvodne obohatil o sumu 434,55 eura.

Keďže zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom, nie je možné priznať ani zaplatenie zmluvnej pokuty, ako to navrhovateľ považoval vo svojom návrhu.

Podľa § 37 ods. 1 OZ, Právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Právny úkon je určitý len vtedy, keď nie je vnútorne rozporný jeho obsah alebo keď prípadný rozpor možno odstrániť výkladom (výklad však nemôže dopĺňať právny úkon) alebo použitím dispozitívnych ustanovení zákona namiesto neurčitých častí prejavu vôle. Preto neurčitým prejavom vôle je, ak sa v zmluve uvádzajú rôzne údaje o výške poskytnutého úveru.

Podľa § 39 OZ, Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 451 ods. 1 a 2 OZ, (1) Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. (2) Bezodôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 457 OZ, Ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 458 ods. 1 OZ, Musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezodôvodným obohatením.

Súd z vlastnej činnosti, ale aj z rozhodnutí iných súdov (porovnaj napr. rozsudok KS v Prešove vo veci sp. zn. 3Co 67/2008 a najmä stránka MS SR v časti: Komisia na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách) má poznatky, že úverovanie „nebankovník“ je pridrahé a pre sociálne slabšie obyvateľstvo to spôsobuje nezanedbateľné ťažké životné situácie. Súvisí to s výrazným nárastom dlhu o sankcie, ktoré predstavujú per annum desiatky percent.

Pokiaľ ide o určitú mieru ľahkomyselnosti spotrebiteľov pri uzatváraní zmluvy, súd považuje aj ľahkomyselnosť dlžníka za kvalifikačné kritérium, ktoré je spôsobilé privodiť nadvládu veriteľa nad dlžníkom. Pokiaľ navrhovateľ ako veriteľ využil takúto ľahkomyselnosť, musí niesť dôsledky, a to aj

pri nedbanlivosti pri overovaní si bonity odporcov, životných nákladov a celkovej schopnosti splácať úver. Pre porovnanie podľa rakúskej právnej úpravy je neplatný právny úkon, ak niekto využije ľahkomyselnosť, stav núdze, slabomyselnosť, neskúsenosť, alebo rozrušenie mysle niekoho iného takým spôsobom, že sebe alebo tretej osobe za poskytnutie plnenia nechá sľúbiť alebo poskytnúť protiplnenie, ktorého majetková hodnota je vo vzťahu k plneniu v nápadnom nepomere (§ 879 ABGB ods. 2 č.4).

Súd nemôže poskytnúť ochranu neprimeraným úrokom a takému úverovaniu, pri ktorom sa sociálne slabšiemu spotrebiteľovi poskytne úver za cenu o 100% a viac vyššiu oproti bankám aj napriek nedostatočnej schopnosti spotrebiteľa zvládnuť splátky a tak dosiahnuť ďalší profit na sankciách, paušalizovaných poplatkoch a nákladoch na vymáhanie. Spotrebiteľ sa tak pre omeškanie so splátkami môže dostať do nezvládnuteľného kruhu úverov. Súd z vlastnej činnosti má potvrdené, že spotrebiteľia berú ďalšie úvery, aby splatili predchádzajúce úvery.

Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ podal návrh nedôvodne.

Zmyslom a cieľom úverovania spotrebiteľov nemôže byť neprimerané zaťaženie spotrebiteľa a niekoľkoročný stav splácania dlhu, počas ktorého je spotrebiteľ vystavený stresovým situáciám. Takýto stav je na úkor kvality života človeka a navrhovateľ to vyvolal neprimeranými úverovými podmienkami bez poznania reálnej schopnosti spotrebiteľa splatiť úver za podmienok vopred stanovených navrhovateľom, ktoré až na výšku úveru odporca nemohol nijako ovplyvniť (štandardná typová zmluva). Na začiatku všetkého je nedostatok odbornej starostlivosti obchodného zástupcu veriteľa pri nevyhodnotení núdze a čiastočnej ľahkomyselnosti spotrebiteľa.

V súvislosti s nedostatkom odbornej starostlivosti pri posudzovaní bonity spotrebiteľa súd komparatívne poukazuje na švajčiarsku úpravu, podľa ktorej nesmie úroková sadzba pri úvere prekročiť spravidla 15 %, pričom stanovenie úrokovej sadzby sa orientuje na najvyššie prípustné úrokové sadzby stanovené národnou bankou. Zmluvy, ktoré túto úrokovú sadzbu nerešpektujú, sú neplatné. Zákon ďalej ukladá poskytovateľovi povinnosť overovať bonitu spotrebiteľa a pre prípad, že tak neurobí, nariaďuje sankcie. Keď poskytovateľ hrubo poruší túto preverovaciu povinnosť, môže napríklad stratiť celú poskytnutú sumu vrátane úrokov aj poplatkov (Spolkový zákon o spotrebných úveroch, čl. 14).

Súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu aj 100 % a viac priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyselnosť, rozrušenie, prípadne slabomyselnosť (je všeobecne známy jav, že banky odmietajú poskytovať spotrebiteľom úvery práve z dôvodu ich nedostatočného príjmu, kedy by mali značné problémy splácať úver/pôžičku, resp. ich splácanie je takmer nemožné, pričom nebankové subjekty takéto úvery poskytujú tak bežne, že je to porovnateľné so 100% istotou). Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).

Pri riadnom splácaní úveru by odporca navrhovateľovi zaplatil 42 splátok po 80,37 eura, teda spolu 3375,54 eura, pričom mu bol vyplatený úver 1284,25 eura (!). Takéto úverovanie, vzhľadom na všetko vyššie uvedené, nemôže pred súdom požívať právnu ochranu.

Podľa § 100 ods. 1 OZ, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 100 ods. 2 veta prvá OZ, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva.

Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 107 ods. 1 a 2 OZ, (1) Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

(2) Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Podľa § 122 ods. 2 OZ, koniec lehoty určenej podľa týždňov, mesiacov alebo rokov pripadá na deň, ktorý sa pomenovaním alebo číslom zhoduje s dňom, na ktorý pripadá udalosť, od ktorej sa lehota začína. Ak nie je takýto deň v poslednom mesiaci, pripadne koniec lehoty na jeho posledný deň.

Podľa § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Účelom premlčania je pobádať oprávnený subjekt k tomu, aby pod sankciou premlčania uplatnil svoje právo v ustanovených lehotách na príslušných orgánoch a aby tak donekonečna neodďaľoval požiadavku splnenia od povinného subjektu. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch, a to prípadne aj za cenu straty vynutiteľnosti práva. Premlčaním sa rozumie kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok (súdnou vymáhateľnosť) možno odvrátiť námietkou. Premlčanie je teda uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Použitie tejto námietky má za následok zánik nároku patriaceho k obsahu práva, t. j. zánik jeho súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému súdne priznať. Táto zmena (oslabenie) pôvodného práva, vzniknutá premlčaním, spočíva v skutočnosti, že dlžník môže po uplynutí premlčacej doby privodiť zánik vynutiteľnosti tohto subjektívneho práva tým, že sa s úspechom premlčania dovoľá pred príslušným orgánom. Premlčaním teda právo samo osebe nezaniká (na rozdiel od preklúzie), len sa oslabuje, a to práve v tej zložke, ktorá predstavuje nárok. Avšak ani nárok premlčaním sám osebe nezaniká a oprávnený sa môže svojho premlčaného práva domáhať žalobou, na základe ktorej dlžník môže byť na splnenie pohľadávky zaviazaný, ak sa premlčania nedovoľá. Ak však žalovaný vznesie námietku, nárok zaniká, ale subjektívne právo trvá ďalej vo forme naturálneho (prirodzeného) záväzku (obligácie), čo znamená, že jeho uplatniteľnosť je obmedzená na dobrovoľné splnenie zo strany povinného subjektu. Ale ak povinný premlčané právo splní, hoci o premlčaní ani nevedel, nemôže plnené požadovať späť ako bezdôvodné obohatenie.

Podľa § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. súd musí prihliadať na premlčanie ex offo, teda naň prihliada v spotrebiteľských vzťahoch aj bez námietky odporcu.

Súd sa môže zaoberať premlčaním bez toho, aby skúmal samotnú existenciu subjektívneho práva veriteľa. Prax súdov v danom prípade uprednostňuje hľadisko procesnej ekonómie. Ak súd zistí, že uplatnený nárok je premlčaný a dlžník vznesol námietku premlčania (v danom spotrebiteľskom vzťahu aj bez námietky), súd už bližšie neskúma existenciu subjektívneho práva veriteľa. Vychádza z toho, že tak či tak by žaloba s uplatnenou premlčanou pohľadávkou bola v takom prípade zamietnutá.

Súd mal z predložených listinných dôkazov za preukázané, že Zmluva o úvere je absolútne neplatná a teda, že k plneniu zo strany navrhovateľa v prospech odporcu z titulu bezdôvodného obohatenia došlo dňa 30. 11. 2010. V danom prípade sa dlh odporcu premlčal, s poukazom na § 107 OZ, dňom 30. 11. 2012. Návrh na súd bol podaný dňa 20. 9. 2013, t.j. po uplynutí premlčacej doby.

Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia je právom majetkovým, a preto sa premlčuje podľa ustanovenia § 100 ods. 1. Právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia sa môže premlčať tak v subjektívnej dobe (§ 107 ods. 1), ako aj v objektívnej dobe (§ 107 ods. 2). Začiatok plynutia premlčacích dôb je určený okamihom, keď došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia.

S poukazom na nález Ústavného súdu SR pod číslom konania I. ÚS 38/2013 - 50 zo dňa 24. 10. 2013 súd konštatuje, že k odňatiu možnosti konať pred súdom nedochádza ani údajným porušením zásady

kontradiktórnosti ako základnej súčasti práva na spravodlivý proces. Táto zásada znamená, že obom stranám konania musí byť daná možnosť zoznámiť sa so stanoviskami a dôkazmi predloženými súdu s cieľom ovplyvniť jeho rozhodnutie - či už protistranou alebo na konaní nezúčastneným subjektom, od ktorého si prípadne súd takéto vyjadrenie alebo dôkaz môže vyžiadať - a vyjadriť sa k nim (porovnaj Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. Vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 740). Kontradiktórnosť je prenos dôkazného bremena zo súdu na účastníkov sporu, resp. rokovací spôsob súdneho procesu. Právo na kontradiktórny proces nemá absolútny charakter a jeho rozsah sa môže líšiť najmä v závislosti na zvláštnostiach daného konania. Nebráni súdu, aby od tohto pravidla v záujme procesnej ekonómie upustil, ak je zřejmé, že nezoznámenie účastníka konania napr. so stanoviskom iných účastníkov nemôže mať akýkoľvek vplyv na výsledok konania pred nimi.

Súd ďalej uvádza, že v prípade, ak sa v odôvodnení nezaoberal konkrétnou námietkou účastníkov konania, urobil tak preto, že daný argument a taktiež odpoveď naň nepovažoval pre rozhodnutie za rozhodujúce (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

V závere dáva súd navrhovateľovi do pozornosti, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv slobôd nepatrí dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Na základe uvedeného súd rozhodol tak, ako to vyplýva z enunciatu rozhodnutia a návrh ako nedôvodný zamietol z dôvodu, že odporca svoj dlh voči navrhovateľovi splnil. Ak by odporca neplnil, právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčalo pred podaním návrhu.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého odporca ako plne úspešný účastník konania mal právo na náhradu trov konania, avšak žiadne mu nevznikli, ich náhradu si pred súdom neuplatnil a preto mu ich náhradu súd nepriznal.

Čo sa týka náhrady trov konania vedľajšieho účastníka, súd poukazuje na nasledovné zdôvodnenie.

Podľa § 93 ods. 1 až 4 O.s.p., (1) Ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

(2) Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov).

(3) Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.

(4) V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Podľa § 137 O.s.p., Trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 149 ods. 1 O.s.p., Ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi.

Zákon priznáva odmenu za zastupovanie zástupcovi len vtedy, ak ide o advokáta. Podrobnosti ustanovuje vyhláška č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych

služieb. V zmysle citovanej vyhlášky advokátovi patrí za zastupovanie odmena, náhrada hotových výdavkov, ktorými sú najmä súdne poplatky a iné poplatky, cestovné a telekomunikačné výdavky a výdavky za znalecké posudky, preklady a odpisy a ďalej mu patrí i náhrada za stratu času.

Nahrádzajú sa len účelne vynaložené trovy konania. Vedľajší účastník je právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Vedľajšieho účastníka sa dal zastúpiť advokátom, ktorý vyčíslil náhradu trov konania za právne zastúpenie nasledovne:

Tarifná hodnota veci - 1656,74 eura, hodnota jedného úkonu právnej služby (§ 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z.) je potom 71,37 eura. Vykonané úkony (§ 13a ods. 1 písm. a/ a c/): prevzatie a príprava zastúpenia a vyjadrenie vo veci - po á 71,37 eura, spolu 142,74 eura + 2x režijný paušál po á 8,39 eura, spolu trovy právneho zastúpenia 159,52 eura + 20 % DPH, t.j. spolu 191,42.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie a to do 15 dní odo dňa jeho písomného doručenia cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Trnave, písomne alebo ústne do zápisnice.

Z písomne podaného odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a datované. V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.